

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kasvatuskeskustelu ja kurinpitokeinot 11.2. klo 14-16

Turvallisemman tilan periaatteet

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
 - **Itsemäärittely- ja määrittelemättömyysoikeus:** Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
 - **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
 - **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
 - **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestäänselvyyksiä ei ole olemassa. Opettele sekä antamaan että vastaanottamaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
 - **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
 - **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen.**

Webinaarin ohjelma

- Alkusanat
- Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet perusopetuksessa [Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet | Opetushallitus](#)
- Perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma [Perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma | Opetushallitus](#)
- Tauko (n. 14.50 – 15.00)
- Usein kysytyt kysymykset
- Ennakkokysymykset

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet

Olli Korhonen
Juristi
Opetushallitus

Yleistä

- Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien tarkoituksena on epätoivottuun käyttäytymiseen puuttuminen ja niillä turvataan osaltaan oppilaiden oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.
- Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.
- Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitokeinoa harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Kasvatukselliset toimet

- Perusopetuslaissa säädettyjä kasvatuksellisia toimia ovat kasvatuskeskustelu ja siivousvelvoite.
- **Kasvatuskeskustelu**
 - Ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen.
 - Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti.
 - Kesto enintään 2 h.
 - Määrää koulun opettaja tai rehtori.
 - Tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille.
 - Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se tilanne huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

Kasvatukselliset toimet

- **Siivousvelvoite**

- Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.
- Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.
- Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.

Kurinpitokeinot

- Perusopetuslaissa säädettyjä kurinpitokeinoja ovat lievimmästä ankarimpaan kotitehtävien tekeminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen.
- **Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään**
 - Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.
 - Oppilaan määräämisestä tekemään kotitehtäviään on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja se tulee kirjata.

Kurinpitokeinot

- **Jälki-istunto**
 - Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.
 - Määrää koulun opettaja tai rehtori.
 - Kesto enintään 2 h
 - Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.
 - Ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.
 - Jälki-istunto tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle.

Kurinpitokeinot

- **Kirjallinen varoitus**
 - Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.
 - Päättää opetuksen järjestäjän monijäseninen toimielin tai opetuksen järjestäjän niin päättäessä koulun rehtori.
 - Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä.
 - Harkinnassa tulee ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.
 - Kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös.
 - Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on annettu kirjallinen varoitus, järjestetään tarvittava opiskeluhuolto.

Kurinpitokeinot

- **Määräaikainen erottaminen**

- Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan.
- Enimmäispituus 3 kk.
- Päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin.
- Ennen oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä.
- Harkinnassa tulee ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.
- Määräaikaisesta erottamisesta tulee antaa päätös.
- Oppilaalle järjestetään tarvittava opiskeluhoolto.

Turvaamistoimet

- Perusopetuslaissa säädettyjä turvaamistoimia ovat oppilaan poistumiseen ja poistamiseen liittyvät toimet, opetuksen epääminen, esineiden tai aineiden haltuunotto sekä tavaroiden tarkastaminen.
- **Oppilaan määrääminen poistumaan**
 - Rehtori tai koulun opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.
 - Oppilaalle järjestetään tarvittava opiskeluhuolto.
 - Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa poistumaan määräämisen jälkeen. Rehtori tai opettaja päättää, miten valvonta järjestetään.
 - Oppilaan määrääminen poistumaan tulee kirjata.

Turvaamistoimet

- **Luokasta ja tilasta poistaminen**

- Rehtorilla ja opettajalla yhdessä ja erikseen on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata opettajan tai rehtorin poistumismääräystä.
- Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on yhdessä ja erikseen oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
- Poistaminen tulee kirjata ja oppilaalle tulee järjestää tarvittava opiskeluhoito.

Turvaamistoimet

- **Oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen**
 - Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.
 - Oppilaan osallistuminen opetukseen evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle opiskeluhuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.
 - Opetuksen epääminen tulee kirjata. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa opetuksesta epäämisen jälkeen.

Turvaamistoimet

- **Esineiden tai aineiden haltuunotto**
 - Koulun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.
 - Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakka, nikotiinituotteet ja vapet, huumeet, veitset, ampuma-aseet sekä vastaavat esineet ja aineet.
 - Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Turvaamistoimet

- Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
- Oikeus käyttää voimakeinoja koskee ensinnäkin oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Jos oppilaalla on hallussaan alkoholia, huumeita tai teräaseita, haltuunotossa voidaan käyttää viimesijaisena keinona voimakeinoja.
- Toiseksi oikeus käyttää voimakeinoja koskee mitä tahansa esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Jos oppilaalla on hallussaan esimerkiksi tupakkatuotteita, nikotiinituotteita, vapeja ja hän häiritsee niillä opetusta tai oppimista, haltuunotossa voidaan käyttää viimesijaisena keinona voimakeinoja.

Turvaamistoimet

- Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.
- Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.
- Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Turvaamistoimet

- **Tavaroiden tarkastaminen**
 - Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä. Lisäksi edellytyksenä on, että oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
 - Näitä ovat esimerkiksi alkoholi, huumeet ja teräaseet. Oikeus tavaroiden tarkastamiseen ei koske tupakkatuotteiden, nikotiinituotteiden ja vapejen haltuun ottamista.
 - Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.
 - Oppilaan tarkastaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Turvaamistoimet

- **Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen**
 - Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen.
 - Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.
 - Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.
 - Luovutus tehdään kuitenkin poliisille tai muulle viranomaiselle, jos oppilaalla tai huoltajalla ei ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Turvaamistoimet

- Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti esimerkiksi lukitussa kaapissa. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksien ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.
- Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.
- **Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien seuraaminen**
 - Opetuksen järjestäjän tulee seurata kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttöä ja niiden kehittymistä.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Usein kysytyt kysymykset

Mitä kurinpitokeinoja kouluissa voidaan käyttää?

- Kouluissa voidaan käyttää vain perusopetuslaissa säädettyjä kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia.
- Kasvatuksellisia toimia ovat kasvatuskeskustelu ja siivousvelvoite.
- Kurinpitokeinoja ovat lievimmästä ankarimpaan kotitehtävien tekeminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen.
- Turvaamistoimia ovat oppilaan poistumiseen ja poistamiseen liittyvät toimet, opetuksen epääminen, esineiden tai aineiden haltuunotto sekä tavaroiden tarkastaminen.
- Koululla ei voi olla käytössä omia lainsäädäntöön perustumattomia keinoja puuttua oppilaiden käyttäytymiseen.

Kuka voi käyttää kurinpitokeinoja?

- Perusopetuslaissa säädettyjä kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimenpiteitä voivat käyttää keinosta riippuen koulun opettaja, rehtori tai opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin, esimerkiksi lautakunta.
- Muilla koulun henkilökuntaan kuuluvilla, esimerkiksi koulunkäynninohjaajalla, ei ole toimivaltaa käyttää kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimenpiteitä.

Vaikuttaako oppilaan ikä- ja kehitystaso kurinpitokeinojen käyttämiseen?

- Kyllä. Oppilaiden käyttäytymiseen puututaan aina ensivaiheessa pedagogisin keinoin esimerkiksi keskustelemalla oppilaan kanssa hyvästä käyttäytymisestä.
- Perusopetuslaissa säädettyjen kurinpitokeinojen käyttöä tulee aina harkita tapauskohtaisesti ja pohtia, milloin niiden käyttö on pedagogisesti tai turvallisuuden näkökulmasta perusteltua.
- Kurinpitokeinoja harkittaessa tulee huomioida oppilaan ikä ja kehitystaso. Esimerkiksi jälki-istunnon määräämistä alkuopetuksen oppilaalle on hyvä harkita tarkoin ja pedagogiset keinot tai kasvatustalkut voivat monessa tilanteessa olla toimivampi tapa puuttua oppilaan epäasialliseen tai epätoivottuun käyttäytymiseen.

Mihin kurinpitokeinojen määrääminen tulee kirjata?

- Kirjaaminen tehdään perusopetuksen opetuksen järjestäjän käytössä olevaan oppilastietojärjestelmään.

Milloin opettaja voi fyysisesti rajoittamalla kiinni pitää oppilasta?

- Perusopetuksessa oppilaan fyysinen rajoittaminen on poikkeustilanne, johon on mahdollista ryhtyä viimesijaisena toimenpiteenä, jos tilanne edellyttää välitöntä puuttumista, eikä vaaraa aiheuttavan toiminnan estäminen muilla keinoilla ole mahdollista.
- Tilanteessa oppilas voi olla vaaraksi itselleen, toiselle henkilölle tai omaisuudelle.
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-fyysinen-rajoittaminen-perusopetuksessa>

Miten tupakkaan, nikotiinituotteisiin ja vapeihin voidaan puuttua kouluissa?

- Alle 18-vuotias ei saa pitää hallussaan tupakkatuotetta tai tupakan vastiketta.
- Tupakointi ja nikotiinituotteiden käyttö on kiellettyä koulujen sisä- ja ulkotiloissa.
- Tupakan, nikotiinituotteiden ja vapejen hallussapito on alaikäisillä kiellettyä, ja ne ovat kiellettyjä aineita kouluissa.
- Perusopetuksessa rehtorilla ja opettajalla on oikeus koulupäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine esimerkiksi alkoholi, tupakka, nikotiinituotteet ja vapet, huumeet, veitset, ampuma-aseet ja niihin voidaan puuttua myös perusopetuslaissa säädetyillä kurinpitokeinoilla.
- Lisäksi koulun järjestyssääntöihin voidaan ottaa niitä koskeva määräys.

Miten huumeisiin voidaan puuttua kouluissa?

- Huumeiden tuotanto, valmistus, tuonti Suomen alueelle, vienti Suomen alueelta, kuljetus, kauttakuljetus, jakelu, kauppa, käsittely, hallussapito ja käyttö on kielletty. Tämä koskee sekä alaikäisiä että täysi-ikäisiä.
- Huumeet ovat kiellettyjä aineita kouluissa.
- Perusopetuksessa rehtorilla ja opettajalla on oikeus koulupäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine esimerkiksi alkoholi, tupakka, nikotiinituotteet ja vapet, huumeet, veitset, ampuma-aseet ja niihin voidaan puuttua myös perusopetuslaissa säädetyillä kurinpitokeinoilla.
- Tilanteissa ollaan aina yhteydessä poliisiin ja tehdään lastensuojeluilmoitus.
- Lisäksi koulun järjestyssääntöihin voidaan ottaa niitä koskeva määräys.

Miten teräaseisiin ja muihin vaarallisiin esineisiin voidaan puuttua kouluissa?

- Järjestyslaissa säädettyjä kiellettyjä esineitä ovat erilaiset teräaseet, esimerkiksi puukko. Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.
- Teräaseet ja muut vaaralliset esineet ovat kiellettyjä esineitä kouluissa.
- Perusopetuksessa rehtorilla ja opettajalla on oikeus koulupäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine esimerkiksi alkoholi, tupakka, nikotiinituotteet ja vapet, huumeet, veitset, ampuma-aseet ja niihin voidaan puuttua myös perusopetuslaissa säädetyillä kurinpitokeinoilla. Lisäksi koulun järjestyssääntöihin voidaan ottaa niitä koskeva määräys.

Voiko oppilaan erottaa määräajaksi ilman, että oppilaalle on määrätty jälki-istunto tai annettu kirjallinen varoitus?

- Kyllä. Jos rikkomus on vakava, perusopetuksen oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi ilman, että oppilaalle on samanlaisesta epäasiallisesta käyttäytymisestä määrätty aiemmin jälki-istunto tai annettu kirjallinen varoitus.

Voiko oppilaan jättää pois leirikoulusta tai koulun urheilujoukkueesta huonon käytöksen tai luvattomien poissaolojen vuoksi?

- Ei. Järjestyssäännöt ohjaavat kaikkea perusopetuslain nojalla järjestettyä koulujen vuosisuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvää toimintaa.
- Oppilaan huonoon käytökseen tai luvattomiin poissaoloihin voidaan puuttua vain perusopetuslaissa säädetyillä kurinpitokeinoilla, eikä koululla voi olla käytössä lainsäädäntöön perustumattomia kurinpitokeinoja esimerkiksi jättää oppilas pois leirikoulusta tai koulun urheilujoukkueesta.

Onko rehtorilla ja opettajalla itsenäinen toimivaltuus määrätä jälki-istunto?

- Kyllä. Perusopetuksessa koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.

Voiko oppilaalle antaa kirjallisen varoituksen, jos oppilas ei suorita jälki-istuntoja?

- Kyllä. Perusopetuksen oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus.
- Oppilaalle, joka jättää toistuvasti suorittamatta hänelle määrättyjä jälki-istuntoja, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Saako huoltajille ilmoittaa oppilaiden nimet häirinnässä, kiusaamisessa, syrjinnässä tai väkivallassa?

- Kyllä. Perusopetuksessa koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.
- Ilmoittamisen yhteydessä huoltajille saa kertoa oppilaiden nimet asian selvittämistä varten.

Ilmoitetaanko huoltajalle kasvatust keskustelusta ennen vai jälkeen kasvatust keskustelun?

- Perusopetuslaissa ei ole säädetty kasvatust keskustelusta ilmoittamisen ajankohdasta.
- Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.
- Jos huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluun tai osaan siitä, ilmoittaminen tulee tehdä etukäteen siten, että huoltajalla on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua keskusteluun.
- Jos osallistumista ei katsota tarpeelliseksi, ilmoitus voidaan tehdä myös kasvatust keskustelun jälkeen.

Voiko myöhässä tulevan oppilaan jättää luokan ulkopuolelle seuraavan tunnin alkuun asti?

- Ei. Perusopetuksessa koulun järjestyssäännöissä voidaan määrätä sovituista ajoista kiinni pitämisestä ja täsmällisyydestä.
- Myöhässä saapuneen oppilaan pääsyä oppitunneille voidaan rajoittaa, mutta sitä ei voida kokonaan kieltää.
- Oppilaita tulee ohjeistaa, miten kouluun pääsee, jos ovet suljetaan koulupäivän alkaessa.

Mitä tarkoittaa käytännössä se, että oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa opetuksesta epäämisen jälkeen?

- Perusopetuksessa koulu on vastuussa turvallisesta opiskeluympäristöstä, joka edellyttää oppilaiden riittävää valvontaa. Valvonnan riittävyttä arvioidaan oppilaan ikä- ja kehitystaso huomioiden.
- Mikäli oppilaan oikeus opetukseen evätään, hänen koulupäivänsä päättyy kyseisen koulupäivän osalta. Huoltajaan ollaan yhteydessä opetuksen epäamisestä ja oppilaalle järjestetään riittävä valvonta hänen poistuessaan koulualueelta.

Tuleeko kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan määräämisestä suorittamaan tehtäviään koulupäivän jälkeen ilmoittaa etukäteen huoltajalle?

- Kyllä. Perusopetuksessa oppilaan määräämisestä tekemään kotitehtäviään on ilmoitettava oppilaan huoltajalle.
- Ilmoitus tehdään etukäteen, jotta huoltajalla on aina tieto siitä, milloin lapsen koulupäivä päättyy.

Saako oppilaalle antaa jälki-istuntoa, jos oppilas ei noudata koulun järjestyssäännöissä olevia suosituksia?

- Ei. Koulun järjestyssääntöissä olevien suositusten rikkomisesta ei voida määrätä perusopetuslaissa säädettyjä kurinpitokeinoja.

Voiko samasta teosta evätä oppilaan oikeuden opetukseen ja antaa kirjallisen varoituksen tai erottaa määräajaksi?

- Kyllä. Perusopetuksessa oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan turvaamistoimenpiteenä evätä, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.
- Samasta teosta voidaan myös antaa oppilaalle kurinpitokeinona kirjallinen varoitus tai vakavassa tapauksessa oppilas voidaan erottaa määräajaksi.
- Muutkin perusopetuslaissa säädetyt keinot ovat käytettävissä.

Voiko samasta teosta tulla 15 vuotta täyttäneelle sekä rikosoikeudellinen seuraamus että kurinpitokeino?

- Kyllä. Mahdollinen rikosprosessi ei estä perusopetuslaissa säädettyjen kurinpitokeinojen käyttämistä.
- Samasta teosta voi seurata kurinpitokeino ja rikosoikeudellinen seuraamus.
- Rikosilmoituksen tekeminen ei poista koulun omaa velvollisuutta taata turvallinen opiskeluympäristö ja käsitellä tapahtuma kurinpidollisesti.

Saako oppilaalta ottaa haltuun energiajuoman?

- Kyllä. Perusopetuksessa rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista oppitunnilla.
- Tämä voi olla esimerkiksi energiajuoma.

Mitä haltuun otettujen esineiden ja aineiden hävittäminen ja kirjaaminen käytännössä tarkoittaa?

- Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.
- Hävittäminen toteutetaan todisteellisesti siten, että hävittämisestä laaditaan asiakirja, johon kirjataan mikä esine tai aine hävitetään, kuinka paljon esineitä tai aineita hävitetään, ketkä ovat läsnä hävittämisessä, hävittämisen päivämäärä ja hävittämisen tapa.
- Hävittäminen kirjataan perusopetuksen opetuksen järjestäjän käytössä olevaan järjestelmään.